

ÚŘAD PRO OCHRANU OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7
tel.: 234 665 111, fax: 234 665 444
posta@uouu.cz, www.uouu.gov.cz

Čj. UOUU-00537/24-7

Vážený pan
plk. JUDr. Ladislav Adámek
vedoucí odboru pověřence pro ochranu
osobních údajů Policejního prezidia České
republiky Policie České republiky
Policejní prezidium České republiky Policie
České republiky
Strojnická 935/27
170 00 Praha 7
PO BOX 62/K-SOU

Praha 11. července 2024

Vaše Č.j. PPR-6973-1/ČJ-2024-990115

Vážený pane pověřence,

předmětem Vašeho dotazu je otázka, zda by mělo být jednání vykazující znaky přestupku podle § 63 odst. 2 ve spojení s § 35 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů,¹ které lze přičítat např. příslušníku nebo zaměstnanci Policie ČR (dále příslušníci veřejných sborů),² ohlášeno Úřadu pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) za účelem jeho projednání. Zásadní otázkou v tomto kontextu nicméně je, zda je vůbec principiálně možné, aby příslušník bezpečnostních sborů spáchal přestupek jako fyzická osoba, pokud je spravujícím orgánem³ či správcem osobních údajů Policie ČR nebo její složka. Odpověď na tuto otázku ustanovení § 63 odst. 2 písm. výslovně neupravuje. Lze však konstatovat, že obecné nařízení⁴ a trestněprávní směrnice⁵ jsou založeny především na odpovědnosti správce (spravující osoby), který je rovněž povinen organizačně a technicky zabezpečit osobní údaje, které svěřuje zpracovateli a příjemci.

¹ Ustanovení § 63 odst. 2 zákona č. 110/2019 Sb. je provedením bezpečnostní směrnice.

² V praxi je třeba rozlišovat odpovědnost osob ve služebním a pracovním poměru, ačkoliv dotaz toto rozlišení nezmiňuje.

³ Spravující orgán je definován v § 24 odst. 3 zákona o zpracování osobních údajů. Jedná se o orgán veřejné moci, který je příslušný k plnění úkolů a výkonu veřejné moci v oblasti prevence a potírání trestné činnosti. Tímto orgánem je Policie ČR, která za plnění a dodržování povinností v této oblasti odpovídá.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV.

Skutečnost, že příslušníci Policie ČR a další pověřeni zaměstnanci jsou povinni k zajištění plnění úkolů postupovat jen podle zákona a podle pokynů spravujícího orgánu nebo zpracovatele (např. Policie ČR) uvádí rovněž ustanovení § 35 zákona č. 110/2019 Sb. Odpovědnost tedy obecně náleží Policii ČR jako správci. Na příslušníky či zaměstnance policie se obecně vztahují pracovní nebo služební předpisy, přičemž porušení služebních předpisů je spojeno se služební nebo pracovní odpovědností.⁶ Pokud jde o odpovědnost podle zákona o přestupcích, ustanovení § 4 odst. 5 zákona č. 250/2016 Sb. o přestupcích, stanoví kategorie osob, jejichž jednání, které má znaky přestupku, se projedná podle jiných zákonů.⁷

K výše uvedené otázce se rovněž vyjadřují Pokyny Evropského sboru pro ochranu osobních údajů 07/2020 k pojmům správce a zpracovatele,⁸ které uvádí, že *v zásadě lze předpokládat, že jakékoli zpracování osobních údajů zaměstnanci, k němuž dochází v rámci činnosti organizace, probíhá pod její kontrolou (Poznámka pod čarou: Zaměstnanci, kteří mají v rámci organizace přístup k osobním údajům, nejsou obecně považováni za „správce“ nebo „zpracovatele“, nýbrž za „osoby, které jednají z pověření správce nebo zpracovatele“ ve smyslu článku 29 GDPR.). Za výjimečných okolností však může dojít k tomu, že se zaměstnanec rozhodne používat osobní údaje pro své vlastní účely, čímž protiprávně překročí oprávnění, které mu bylo dáno (např. založení vlastní společnosti apod.). Je proto povinností organizace jako správce zajistit, že budou provedena odpovídající technická a organizační opatření, včetně např. odborné přípravy a informování zaměstnanců, aby bylo zajištěno dodržování GDPR.*⁹ Lze uzavřít, že z pokynů vyplývá standardní odpovědnost správce, byť je rovněž naznačeno, že zaměstnanec se může dopustit excesu.

Pokud jde o otázku, zda by činnost příslušníků bezpečnostních sborů měla být šetřena jako spáchání přestupku ve smyslu § 63 odst. 2 písm. c) ve spojení s § 35 zákona o zpracování osobních údajů, je nepochybné, že jde o oblast disciplinární nebo jiné zaměstnanecké odpovědnosti, jejíž řešení přísluší zaměstnavateli. To jednoznačně potvrzuje i judikatura Nejvyššího správního soudu, která rozhodnutí jiných orgánů ve věcech přestupků (obecní úřad, Magistrát) považuje za nezákonná.¹⁰ Z judikatury Nejvyššího správního soudu také vyplývá, že se vlastně nejedná o přestupky, ale o jednání vykazující znaky přestupku vymezené ve zvláštních zákonech, tedy o zvláštní typ disciplinárního deliktu, kterého se může dopustit příslušník bezpečnostního sboru. V případě jednání příslušníků veřejných sborů ve služebním poměru, kteří způsobí porušení ochrany osobních údajů, nastupuje tedy disciplinární pravomoc na základě zvláštních zákonů.

Je však třeba dodat, že ze znění zákona o zpracování osobních údajů není jasná odpověď na otázku, zda by ÚOOÚ mohl považovat za přestupek excesivní jednání příslušníků veřejných sborů. K této otázce se nevyjádřila ani důvodová zpráva k zákonu č. 110/2019 Sb. Tato otázka

⁶ Např. ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů stanoví, že ve věcech služebního poměru příslušníků jedná a rozhoduje jménem státu ředitel bezpečnostního sboru, není-li dále stanoveno jinak. V rozsahu jím stanoveném jedná a rozhoduje též vedoucí organizační části bezpečnostního sboru

⁷ Jedná se o příslušníky bezpečnostního sboru, osoby podléhající vojenské kázeňské pravomoci a osoby během výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence.

⁸ Pokyny 07/2020 k pojmům správce a zpracovatele GDPR

⁹ Bod 19 Pokynů 07/2020 k pojmům správce a zpracovatele GDPR

¹⁰ Rozsudek NSS 6 As 165/2015-38 a rozsudek NSS 9 As 188/2023-28.

by měla být nicméně směřována k dosavadnímu garantovi vnitrostátní právní úpravy zákona o ochraně osobních údajů, kterým je ministerstvo vnitra. Rovněž závažnost Vámi vznesené otázky vztahující se k odpovědnosti příslušníků bezpečnostních sborů naznačuje, že by vznesená kompetenční otázka měla být řešena přímo na úrovni Vašeho statutárního orgánu jako správce osobních údajů.

S pozdravem

Mgr. Petr Kobylka
ředitel odboru stížností a digitálních agend
(podepsáno elektronicky)